

Υπάρχει παντοῦ φανερά συμφωνία μεταξὺ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως ἐνὸς τόπου καὶ τῆς χροιᾶς τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων του. Ὑπὸ τοὺς τροπικούς, ἔνθα αἰωνίως λάμπει τὸ ἀμετάβλητον φῶς τοῦ ἡλίου, τῶν φυτῶν τὸ φύλλωμα εἶνε βαθὺ πράσινον, τὰ ἄνθη καὶ οἱ καρποὶ ἔχουσι ζωηρότατον χρῶμα καὶ τὰ πτερά τῶν πτηνῶν εἶνε λαμπρὰ καὶ ποικίλα.

Εἰς τὰ ἀνατολικά μέρη τῆς Περσίας, ὁ λαὸς ἀποδίδει εἰς τὸ φῶς τοιαύτην ἐπίδρασιν, ὥστε νομίζει ὅτι ὁ κάλαϊς (περούζες) χρωματίζεται βαθμηδὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὡς τὰ κεράσια.

Εἰς τὰς εὐκράτους χώρας ὁ χρωματισμὸς τῶν διαφόρων φυσικῶν προϊόντων εἶνε ὀλιγώτερον ζωηρὸς καὶ ὅσον προχωρεῖ τις πρὸς Βορρᾶν τόσον ἐξασθενεῖται. Καθὼς δὲ ἔχομεν γεωγραφίαν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς γῆς, οὕτως ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ γεωγραφικὴν κλίμακα τῶν χρωμάτων. Τὸ ἀκρότατον σημεῖον τῆς λαμπρότητος ἐν τῇ κλίμακῃ ταύτῃ θὰ ἦτο εἰς τὸν ἰσημερινὸν τὸ κατώτατον περὶ τοὺς πόλους. Ἐξαιρέσειν ὅμως ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος κάμπουσιν οἱ πολικοὶ πάγοι, διότι ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας λαμπροῦ φωτός λάμπουσιν ὡς οἱ μυθεύμενοι θησαυροὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἔχουσι τοῦ κρυστάλλου τὴν διαφάνειαν, τοῦ μαργαρίτου τὴν στιλπνότητα, τὸ ὠραῖον κυανοῦν χρῶμα τοῦ σαπφείρου, τοῦ σμαράγδου τὸ βαθὺ πράσινον καὶ ἐνίοτε τὴν λάμψιν τοῦ ἀνθρακίου (ρόμπι-πίνι).

Πρὸ τινων ἐτῶν ζωγράφος λίαν δόκιμος, ὁ Κ. Μέγερ, ἐπιβὰς καὶ αὐτὸς τῆς *Recherche* πλευσάσης πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔπεμψεν εἰς τὴν Ἐκθεσιν πολλὰς εἰκόνας ἃς μετὰ πολλῆς ἀκριβείας εἶχε γράψει ἐν Σπιτζεβόργῃ. Οἱ συνήθως ἐπικρίνοντες τὰς ἐκτιθεμένας εἰκόνας βλέποντες τόσον λαμπρὸν τὸν χρωματισμὸν τῶν πάγων, ἔκρινον καλὸν νὰ ψέξωσι τὸν ζωγράφον ἂν, ὡς αὐτὸς, εἶχον ἴδει τὰς σκηνὰς, ἃς παρίστων αἱ εἰκόνας ἐκεῖναι, θὰ ἐπήνουν μᾶλλον τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιλήψεως τοῦ καλλιτέχνου καὶ τῆς γραφίδος του τὸ πιστόν.

Ἡ Καρίνα ἐξίστατο ἐπὶ τῷ θεάματι, ὅπερ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν λαμπρότερον πάντοτε καὶ μεγαλοπρεπέστερον ἐξετίλισσεν τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Ἐπανειλημμένως ἐξεδήλου διὰ κραυγῶν τὸν θαυμασμόν τῆς, ἐκρότει ὡς παιδίον τὰς χεῖρας διὰ τὴν φανταστικὴν ἐκείνην τῆς φύσεως παράστασιν καὶ ἐζήτει τὸ βλέμμα τῆς τὸ βλέμμα τοῦ Μαρσέλ διὰ νὰ θαυμάσωσιν ὁμοῦ.

Ἐν τούτοις ἡ προσέγγισις τῶν ὀγκωδῶν ἐκείνων πάγων εἶχεν ἐπαισθητῶς ψυχράνει τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἡ νέα κόρη ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ περιτυλιχθῇ καὶ, ἂν καὶ προσεπάθει ὅσον ἠδύνατο ν' ἀντιστη, ἤρχισε νὰ βήχη. Ὁ ὑποπλοίαρχος ὡς ἀδελφὸς φιλόστοργος τὴν παρεκίνει ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά τῆς καὶ αὐτὴ δὲ

ἡ ἰδία ἐνόησε τὸ ὄρθον τῆς συμβουλῆς ταύτης. — Ἀχ! ἔλεεινὴ ἀνθρωπίνη φύσις, ἐφόνησε μετὰ μελαγχολίας. Δὲν εἶνε τρόπος νὰ τὴν καταβάλλῃ τις. Ὅσον αὕτη ἐμποδίζει τὸ πνεῦμα! ἄλλὰ δόξα τῷ Θεῷ θὰ ἔλθῃ καιρὸς, ὅτε θὰ ἐλευθερωθῶμεν τοῦ ταπεινοῦ μας γήϊνου περικαλύμματος!

Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμάζετο νὰ καταβῇ εἰς τὸν κοιτῶνίσκον τῆς, ὁ πατήρ τῆς, ὅστις ἴστατο φρουρὸς εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πρόφρας, προσηλωμένους ἔχων εἰς τὸν ὀρίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐβόησεν ἠχηρῶς· Βάλ! Βάλ! Ἡ κραυγὴ αὕτη, ἣν οἱ ναυτικοὶ ἐδανείσθησαν παρὰ τῶν Ὀλλανδῶν, δηλοῖ ὅτι φάλαινα πλησιάζει. Μόλις δ' αὕτη ἀκουσθῆ ἀμέσως ὄλον τὸ πλοῖον τίθεται εἰς κίνησιν· ἄλλοι παρασκευάζουσι τὰς λέμβους, ἄλλοι τὰ ἐπιτήδεια ὄργανα πρὸς ἐπιθεσιν κατὰ τοῦ θαλασσίου τέρατος.

Ἡ φάλαινα ἀπέχει ἡμῖσι περίπου μίλλιον, ἀναφυσῶσα διὰ τῶν δύο βωθῶνων τῆς ἄφθονον ὕδωρ καταπίπτον εἰς κόνιν ὡς τὸ ὕδωρ καταρρακτου.

Ὁ Τρομπὼν ρίπτεται εἰς μίαν λέμβον μεθ' ἐνὸς πηδαλιούχου καὶ τριῶν ἄλλων συντρόφων. Δευτέρα λέμβος παρασκευάζεται νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἵνα τὸν βοηθήσῃ καὶ τῷ παράσχῃ ἐν ἀνάγκῃ τὰ χρεῖωδά. Ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος ἐπιστατοῦσιν εἰς τοὺς χειρισμοὺς τούτους. Ὁ γέρω-Λᾶξ πηγαινοέρχεται καὶ ἡ Καρίνα μένει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος διὰ νὰ ἴδῃ.

Ἡ φάλαινα ἐβυθίσθη πάλιν καὶ ἐπὶ δέκα περίπου λεπτὰ μένει εἰς τὸ βάθος, καθ' ἃ διατρέχει ἐνίοτε μακρὸν διάστημα. Ἡ πορεία τῆς γίνεται κατάδηλος ἐκ τῆς βαθύτητος τῆς κοίτης, ἣν διορύσσει, ἐκ τοῦ ὄγκου, ἢν, ὡς πλοῖον, διαγράφει, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ τῶν πτηνῶν, ἅπερ ἴπτανται ὑπεράνω αὐτῆς καὶ παρακολουθοῦσι τὰς κινήσεις τῆς.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπνοῆς τὴν ἀναγκάζει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, ἔνθα μένει δύο περίπου λεπτὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πρέπει τις νὰ τὴν κτυπήσῃ. Ἡ φάλαινα ἔχει δ-ξυτάτην τὴν ἀκοήν, διὰ τοῦτο δ' οἱ φελαινοθη-ραι προσπαθοῦσι νὰ ταχθῶσι παρὰ τὰς πλευρὰς τοῦ ζώου.

Κωπηλατοῦντες μὲ ὄλην τὴν τὴν δύναμιν οἱ λεμβοῦχοι τῆς *Ρόζας Μαρίας* ἔφθασαν μετ' οὐ πολὺ παρὰ τὴν δίνην τοῦ βέματος ἣν πλέον τὸ κῆτος εἶχε σχηματίσει. Ὁ Τρομπὼν ἴστατο ὄρθιος εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ πλοιαρίου κρατῶν μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τὸν βαρὺν του κάμακα καὶ μὲ τὴν δεξιὰν τὴν ἀρπάγην καὶ τὰ λοιπά. Καὶ ἦτο τότε φοβερὸς καὶ ὠραῖος ἄμα, διότι εἶχε τὸ ἐπιβλητικὸν κάλλος ἀνδρὸς παρασκευαζομένου ν' ἀγωνισθῇ πρὸς δεινότατον ἀνταγωνιστήν.

Αἶφνης ὑψώθησαν τὰ κύματα καὶ ἐκατέρωθεν

πεχώσθη ἐκ τῆς ἀμελείας τῶν ἡμιβαρθάρων λαῶν τῶν χωρῶν τούτων.

Ἡ ἔνωσις ὅμως τότε τῶν δύο θαλασσῶν δὲν ἐγένετο ἀμέσως διὰ διώρυγος ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης μέχρι τῆς ἐτέρας διηκούσης, ἀλλὰ διὰ τοῦ Νείλου, ληφθέντος τούτου ὡς διαμέσου, ὥστε ὁ πλοῦς ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην θάλασσαν ἐγένετο διὰ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ τούτου.

Τὴν κατασκευὴν τῆς ἀρχαίας ταύτης διώρυγος ἤρξατο ὁ Νεκῶς, υἱὸς τοῦ Ψαμμητίχου (650 π. Χ.), ἐπεράτωσε δὲ τὸ ἔργον ὁ Δαρεῖος ὁ Ὑστάτου μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Περσῶν κατὰκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Ἡρόδοτος, μάρτυς τῶν ὄσων ἀφηγεῖται, εἶδε τὴν διώρυγα λειτουργοῦσαν 50 ἔτη μετὰ τὸν Δαρεῖον. Ἡ διώρυξ ἤρχετο ἀπὸ τῆς Βουβάστου, πόλεως ἐπὶ τοῦ Νείλου, καὶ ἐτελεύτα εἰς τὸ Πάτουμον, πόλιν ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Οἱ Πτολεμαῖοι διετήρησαν αὐτὴν καὶ ἐβελτίωσαν. Ὁ Στράβων δὲ, ὁ ὁποῖος περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον ὀλίγον πρὸ Χριστοῦ, εἶδεν ὡσαύτως τὴν διώρυγα διαπλεγμένην ὑπὸ πλοίων. Οἱ Ῥωμαῖοι καὶ μάλιστα ὁ Ἀδριανὸς ἐπηύξησαν αὐτὴν καὶ νέα κατεσκευάσαν ἔργα, ἀλλ' οἱ Καλίφαι, οἵτινες κατ' ἀρχὰς ἐπεσκεύασαν αὐτὴν, κατόπιν ἐγκατέλιπον καὶ φαίνεται ὅτι ὁ δι' αὐτῆς πλοῦς διεκόπη ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ 775. Ἐτι καὶ νῦν δ' ἐν Αἰγύπτῳ εὐρίσκονται καταφανῆ καὶ πολυάριθμα ἕχη τῆς ἀρχαίας ταύτης θαλασσίας ὁδοῦ.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐπροτάθη ἡ γνώμη τῆς διατομῆς τοῦ Ἴσθμου ὁ περιώνυμος Λεϊόντιος παρουσίασεν εἰς τὸν Λουδοβικὸν ΙΑ' σχέδιον τοιοῦτον, ἀλλὰ μάτην ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐπὶ τοῦ προκειμένου προέβη εἰς ἐπανειλημμένας προτάσεις παρὰ τῷ σουλτάνῳ.

Κατὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον γαλλικὴν ἐστρατείαν ὁ Ναπολεὼν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ σχέδιον τοῦτο καὶ διέταξεν ἐπιτόπιον μελέτην τοῦ μέρους, εἰς τοὺς λογίους τοὺς παρακολουθοῦντας αὐτῷ. Τότε ὅμως οὐ μόνον ἡ μικρὰ διάρκεια τῆς γαλλικῆς κατοχῆς διεκόλλησε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου, ἀλλὰ καὶ πλάνη τις τῶν γάλλων ἐπιστημῶν κατεδείκνυε τὴν πραγμάτωσιν ἀδύνατον. Καθότι ἐπρέσβευον ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῶν ὑδάτων τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἦτο κατὰ 10 μέτρα ὑψηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου, ὥστε ἡ διατομὴ τοῦ Ἴσθμου ἤθελε κατακλύσει τὴν Μεσόγειον διὰ τῶν ὑδάτων τῆς Ἐρυθρᾶς. Μετὰγενέστεραι δ' ἔρευναι κατέδειξαν ὅτι ἡ διαφορὰ αὕτη τῆς ἰσοσταθμίας δὲν ὑπάρχει, καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Λαπλάς (Laplace) ὅλοι οἱ ὠκεανοὶ, οἱ καλύπτοντες τὴν σφαῖραν, ἔχουσι τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον ἐπιφανείας.

Τῷ 1841 καὶ 1847 ἐπανελήθη ἡ σκέψις περὶ διώρυγος συνδεούσης τὸν Νεῖλον καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Τῷ 1854 ὅμως ὀριστικῶς ὁ Δεσσέψ, ἀρχαῖος γενικὸς τῆς Γαλλίας πρόξενος

ἐν Καίρῳ, συνδεόμενος διὰ φιλίας πρὸς τὸν ἀντιβασιλέα Μωχαμῆδ-Σαῖδ, συνέλαβε τὸ μέγα σχέδιον καὶ ἤρε τὴν δόξαν τῆς ἐκτελέσεως. Ὁ Δεσσέψ δὲν ἀπεδέχθη τὴν γνώμην τῆς συνένωσης τοῦ Νείλου πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ τὰμη τὸν διαχωρίζοντα τὰς δύο θαλάσσας Ἴσθμὸν, καὶ ἀνοίξῃ οὕτω πλωτὴν ὁδὸν διὰ πᾶν πλοῖον, οἰοῦντοτε μεγέθους.

Ἐρευνήσας ἐπισημένως τὸ ἔδαφος τοῦ Ἴσθμου, κατενόησεν, ὅτι οὐ μόνον εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις, ἀλλὰ καὶ σχετικῶς εὐκόλος.

Τὴν εὐκολίαν δὲ ταύτην τῶν ἐργασιῶν παρείχον αἱ πολλαὶ λίμναι, αἱ κείμεναι ἐπ' αὐτῆς τῆς ὀρισθείσης γραμμῆς τῆς διατομῆς τῆς διώρυγος. Ἡ πρώτη τῶν λιμνῶν τούτων, ἡ Μενζαλέχ, εἶναι μέγα τέναγος, σχηματιζόμενον ὑπὸ τοῦ Νείλου πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου· εἶτα κεῖται ἡ λίμνη Τιμσάχ, οὕσα βαθὺ κοίλωμα τοῦ ἐδάφους, ὅπερ ὁ Δεσσέψ μετεσχημάτισεν εἰς μεγαλοπρεπῆ λεκάνην, εἶτα ἔρχονται αἱ Πικραὶ λίμναι, αἵτινες ἴνουντο ἐπὶ τῶν Φαραῶ μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Διὰ τῶν λιμνῶν τούτων τὸ μῆκος τοῦ Ἴσθμου, συγκεκριμένον ἐξ 120 χιλιομέτρων, ἐμειοῦτο εἰς 80 χιλιόμετρα στερεᾶς γῆς πρὸς ἀνασκαφήν. Ἡ ἐργασία ὅμως αὕτη ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἐν μέσῳ χώρας ποῦ μὲν ἀμμώδους ποῦ δὲ βραχώδους, ἐντελῶς δὲ ἀνύδρου, καὶ σπανιζούσης ἐπιτηδείων· αἱ δὲ ἄλλειψεις αὗται ὑπὸ τὸν καυστὴν ἥλιον τῶν μερῶν τούτων καθίστων τὴν ἐργασίαν ἀδύνατον εἰς τοὺς εὐρωπαϊοὺς ἐργάτας, κοπιωδεστάτην δὲ εἰς τοὺς ἐγχωρίους.

Ἐν τούτοις, διαχαραχθείσης ἐντελῶς τῆς γραμμῆς τῆς διώρυγος, τῇ 25 Αὐγούστου 1859 ὁ Δεσσέψ ἐτέλεσεν ἐπισήμως τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν, αὐτὸς πρῶτος δι' ἀξίνης σκάψας ἐπὶ τοῦ ἐρήμου ἐκείνου ἐδάφους, καὶ εἰπὼν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν ἐργάτας· «Ἐν ὀνόματι τῆς Παγκοσμίου Ἐταιρίας τῆς θαλασσίας διώρυγος τοῦ Σουεζ ἀρχόμεθα ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τῆς σκαφῆς, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἀνοιχθῶσιν αἱ ὑλῆαι τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς Δύσεως.

» Ἐκαστος ὑμῶν ἀς δώσῃ τὸ πρῶτον κτύπημα τῆς σκαπάνης. Ἀναλογίσθητε ὅτι δὲν πρόκειται μόνον ἐνταῦθα νὰ ἀνακινήσῃτε τὸ χῶμα, ἀλλ' ὅτι αἱ ἐργασίαι ὑμῶν θὰ φέρωσι τὴν εὐημερίαν εἰς τὰς οἰκογενείας καὶ τὴν πατρίδα ὑμῶν.»

Ἐξελέξαντο δὲ ὡς σημεῖον ἀναστομώσεως τῆς διώρυγος πρὸς τὴν Μεσόγειον τὸ μέρος ἐνθα τὰ νῦν κεῖται ὁ ἀκμάζων λιμὴν τοῦ Πόρτ-Σαῖτ. Αὐτόθι δὲ τὸ πρὶν ὑπῆρχε ταινία ἄμμου πλάτους 400-450 μέτρων, ὕψους δὲ μικρὸν ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ τῆς λίμνης Μενζαλέχ, ἐνθα ἔκειντο ἄθλιαί τινες καλύβαι ἀλιέων, τῶν μόνων κατοίκων τῶν ἐρήμων ἐκείνων παραλιῶν.

λία πρὸς τιμὴν τοῦ παρόντος Ἀντιβασιλείως, διὰ τῆς ὁποίας διέρχονται ἡ θαλασσία διώρυξ, ἡ διώρυξ τοῦ ποσίου ὕδατος καὶ οἱ σιδηρόδρομοι τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ Καΐρου. Ἡ νέα πόλις εἶναι καθαρὰ, πλήρης ζωῆς, ὁμοιάζουσα πρὸς ὅσιν ἐν μέσῳ ἐρήμου. Ἄν δύναται τις νὰ μαντεύσῃ, τὸ μέλλον τῆς πόλεως ταύτης ἔσται μέγα. Ἐπὶ τοῦ ἐτέρου δὲ ἄκρου τῆς διώρυγος πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν κεῖται ἡ πόλις Σουεζ, ἄλλοτε ἀφανὲς χωρίον, πτωχὸν, κεκρυμμένον ἐν τῇ ἄμμῳ, ἀφθονοῦσα παντὸς ἀναγκαίου διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν. Αὐτόθι δὲ καταλήγουσιν ἡ διώρυξ τοῦ γλυκοῦ ὕδατος καὶ ὁ σιδηρόδρομος καὶ προσορμίζονται τὰ ἐξ Ἰνδιῶν καὶ Αὐστραλίας προερχόμενα πλοῖα. Ἡ πόλις αὕτη ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της θ' ἀποβῆ τὸ κέντρον τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας.

Πάντα ταῦτα εἰσὶν ἔργον δέκα ἐτῶν, ἔργον παμμέγεθες, μόνον ἱκανὸν νὰ τιμῆσῃ τὸν αἰῶνα ἐν ᾧ ἐτελέσθη, καὶ ὅπερ περιέβαλε δι' αἰωνίου δόξης τὸ ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ, τοῦ περιφανοῦς Φερδινάνδου Λεσσέφ.

Ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Σουεζ γενόμενος ἤδη ἐμπορικὴ ὁδὸς μεταξὺ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης εἶναι ἀπαρτίτης διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ κόσμου, ἡ δὲ κλεισίς αὐτοῦ θέλει εἶσθαι συμφορὰ παγκοσμία.

*
*

Καταχωρίζομεν ὧδε πίνακα συγκριτικῶν τῆς ἀποστάσεως τῶν διαφόρων λιμένων τῆς Εὐρώπης μέχρι Βομβάης διὰ τῶν θαλασσίων ὁδῶν, τῆς διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος καὶ διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουεζ.¹

Λιμένες	Διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος	Διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουεζ	Συντόμεις ἀποστάσεων
	Λεῦγαι	Λεῦγαι	Λεῦγαι
Κωνσταντινούπολις	6,100	1,800	4,300
Σῦρος	5,930	1,630	4,300
Μελίτη	5,840	2,062	3,778
Τερζέστη	5,960	2,340	3,620
Μασσαλία	5,650	2,374	3,276
Γάδεια	5,200	2,224	2,976
Λισσαβῶνα	5,350	2,500	2,850
Βουρδίγαλα	5,650	2,800	2,850
Ἄβρη	5,800	2,824	2,976
Λονδίνον	5,950	3,100	2,850
Λιβερπούλη	5,900	3,050	2,850
Ἀμστελῶδαμον	5,950	3,100	2,850
Πετρούπολις	6,550	3,700	2,850
Νέα Ὑόρκη	6,200	3,761	2,439
Νέα Αὐρηλία	6,450	3,724	2,726

1. Ἐλήφθη ἐκ τῆς μονογραφίας «Περὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουεζ» τοῦ Μ. Η. Πανῆ, πρῆφν ὑποπροξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Πόρτ-Σάιτ. 1869.

ΑΙ ΠΥΡΚΑΪΑΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Εἶνε μεσονύκτιον Δεκεμβρίου μηνός· αἱ τῆς χιόνος νιφάδες στοιβάζονται ἀλλεπάλληλοι ἐπὶ τῶν στενωπῶν τοῦ *Τσουκορ* καὶ τοῦ *Σαρμασί*. Ἐπιστρέψας δὲ πρὸ μιᾶς ὥρας ἀπὸ τῆς λέσχης ἢ τοῦ θεάτρου, ἔκλεισας ἤδη τὸ βιβλίον σου, ἢ ἀπέθεσας ἐπὶ τῆς παρακλινιδίου τραπέζης τὸ *journal*, καὶ, σβέσας τὸν λύχνον σου, ἐχώθης ὄλος ὑπὸ τὸ παχὺ σκέπασμα τοῦ ἐγώισμου σου (τῆς κλίνης σου ἤθελα νὰ εἶπω), καὶ, βαυκαλισθεὶς πρὸς ὀλίγον ὑπὸ τῶν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν τῶν ἐν τῷ κιβωτίῳ σου χιλιάδων, ἢ τῶν πολιτικῶν σου συνδυασμῶν, ἢ τῶν κερδοσκοπιῶν τῶν *consolidés* καὶ τῆς *bourse*, παρεδόθης ὄλος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ἀφθονον καταχέοντος ἐπὶ τῶν βλεφάρων σου τὴν ναρκωτικὴν αὐτοῦ μήκωνα. Ἴσως ἤδη καὶ οἱ ὄνειροι ἐτοποθέτησαν πρὸ τῆς ἀκοιμητοῦ φαντασίας σου τὸ πολυποίκιλον αὐτῶν *καλειδοσκόπιον*, φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους τίς νὰ σὲ τέρψῃ ἀπατηλότερον, ὅταν αἴφνης φωνῇ τραχεῖα, φωνῇ Στέντορος, ἀποσοβῆ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ τὸν δειλὸν αὐτῶν ὄμιλον, καὶ τὸ τρομερὸν *γιακιν βάρ* σὲ ἀνατινάξῃ ἐπὶ τῆς κλίνης· βλέπεις ὅτι τὸ δωμάτιόν σου δὲν φέγγει, καὶ ἀκροᾶσαι τοῦ φύλακος, προσαναγγέλλοντος τὸ πού, καὶ ἐξαναπίπτεις ἐπὶ τῆς κλίνης σου, στρέφων ἀπὸ τοῦ ἄλλου μέρους· ἔχασας ἡμῶριον ὕπνου καὶ... τίποτε περισσότερον. Ἀλλὰ πολλάκις συμβαίνει τὸ ἐναντίον, καὶ, διϋπνισθεὶς ἔντρομος, ἐὰν καὶ διϋπνισθῆς ὄλος, βλέπεις φεγγηβολοῦντα τὸν κοιτῶνά σου ἢ πυρκαϊὰ ἐξεβράγη... τρεῖς οἰκίας παρέκει ἄς μὴ εἶπω ἐντὸς αὐτῆς. Οἱ ὑπηρεταὶ ἀναίθροκαταβαίνουνσι τρέχοντες καὶ φωνάζοντες καὶ συμπαινοῦντες ἀλλήλους, χωρὶς κἄνευ νὰ ἠξεύρῃ τί λέγει. (Σημειωτέον ὅτι ἕκαστος αὐτῶν ἠτοίμασεν ἤδη τὸ κιβώτιον καὶ τὸν σερωακόδεσμόν του). Ἡ γειτονία, ὅλη ἐπὶ ποδῶς, μεταφέρει τὰ ἐπιπλά τῆς· ὁ μὲν, ἀνυπόδητος ἢ ἑτεροσάνδαλος, φορῶν ἐξανάστροφα τὴν γοῦνχην ἢ τὸν κοιτῶνιον χιτῶνά του, σύρει ἀσθμαίνων τὸ *σεπέτιον* μετὰ τῶν ἀξιοτιμωτέρων του πραγμάτων· ὁ δὲ, κρατῶν ἐν θριαμβῷ τὴν σκουπιδολόγον τῆς οἰκίας, ἢ σφιγγῶν ὑπὸ μάλης τὴν ἐσχάραν τοῦ μαγειρείου, ὅ,τι τοῦ ἔτυχε δηλαδὴ ἐμπρός, νομίζων ὅτι σώζει τὸ κειμηλιούχιόν του, τρέχει παραζαλισμένος, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ποῦ ἄλλος, φορτώσας ἤδη τρεῖς ἢ τέσσαρας ἀχθοφόρους, τοὺς ἀκολουθεῖ δεδεμένους πρὸς τε ἀλλήλους καὶ ἑαυτὸν, μήπως παρεκφύγῃ, κατὰ λάθος, μετὰ τῶν πραγμάτων του· οὗτος εἶνε ὁ φρονιμώτερος. Ἄλλ' αἱ γυναῖκες; ἀλλὰ τὰ παιδιά; ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς; ἀλλ' οἱ γέροντες;... Ἡ χιὼν ἐν τοσοῦτῳ ἐξακολουθεῖ ὁ βορρᾶς μαινεται κυρίζων· ὁ φρικώδης αὐτοῦ βρόμος κατασιγάει τὰς ὀλολογὰς τῶν γυναικῶν